

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

Vt lite non contestata non procedatur ad testium receptionem, vel ad
sententiam definitivam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

non incidenter, sed principaliter postulatur. *c. fin. de offic. Iudic.*

Litis contestationis effectus est varius: Alius à parte Iudicis, alius à parte Actoris, alius à parte Rei, alius communis.

A parte Iudicis; quod jurisdictionem ipsi demandatam perpetuet: *c. relatum. 19. de offic. deleg.* quod in præjudicium unius litigantis nihil innovare queat. *tot. tit. C. ut lit. pend. nihil innov.*

A parte Actoris; quod actiones temporales perpetuet: *l. ult. ff. de fidejuss. tut. l. ult. C. de præscr. 30. ann.* quamlibet præscriptionem, etiamsi facta sit litis contestatio coram arbitro, interrumpat; *c. 9. post. 16. qu. 3. Panorm. in c. illud. num. 11. cum seq. de præscript. & Felin. ibid. num. 3.* quod rem petitam litigiosam faciat; *l. 2. C. de reb. litig.* quod actor libellum mutare nequeat. *Gail. 1. obs. 74. num. 4.*

Ex parte Rei; quod res petita post litem contestatam Reo pereat; *Hotom. 4. obs. 5.* puta si fur, prædo, &c. sit: *l. 40. ff. de petit. hered. l. 49. ff. de furt. l. 1. §. rectissime. l. 19. ff. de vi & vi arm.* quod post eam possessores in mala fide constituentur. *l. 25. §. 7. ff. de pet. hered.*

Communis effectus est; quod litis contestatio novationem inducat; *l. 11. l. 29. ff. de novat. l. 3. C. eod.* quod ab ea iudicium incipiat; *Cujac. ad c. 1. de juram. calumn. Gail. 1. obs. 74. num. 1. Fac. c. super questionem. 27. in princ. de offic. jud. deleg.*

*Ut lite non contestatâ non procedatur ad
testium receptionem, vel ad sen-
tentiam definitivam.*

TIT. XIII.

QUOD diximus titulo præcedenti, lite non contestatâ nec testes posse recipi, nec ad sententiam definitivam posse

posse procedi, quoad testium receptionem, non est perpetuum.

Eam enim aliquando Iudex, tam *Ordinarius*, quàm *Delegatus*, perspectâ negotii & personarum qualitate, *Myns. obs. 72. cent. 4.* admittit, si de testium vel obitu, vel diuturna absentia periculum sit. *c. quoniam frequenter. 5. in princ. hic.* Idque tam in causa civili, quàm criminali: ita tamen ut in hac eam, alterâ parte absente, non admittat: *Gloss. in c. veritatis. 8. de dolo & cont. in ea* potest, si periculum sit in mora: si non; pars adversa, ad videndum jurare testes, & dandum interrogatoria, debet citari. *Socin. in d. c. quoniam frequenter. 5. Hostiens. in c. significavit. 41. de testib.*

Sunt & alii casus, in quibus ante litem contestatam testium receptio permittitur. *Innoc. in d. c. quoniam frequenter. 5. verb. procedendum. Specul. tit. de teste. §. nunc tractemus.* Puta, 1. Cùm actor propter interpositum iuramentum nequit agere; *c. ad nostram. 20. de iurejur.* 2. Cùm causa est merè spiritualis, & sine alterius commodo; ut est hæresis crimen; *c. 6. sanè profertur. 24. qu. 2. c. ab infirmis. 26. qu. 7. c. à nobis. 28. de sent. excommun.* 3. Cum publicum commodum offenditur; *c. 9. quia ea. 3. qu. 2. 4.* De statu Ecclesiæ agitur; *c. cum olim. 34. de testib. & attest. 5.* In causa denunciationis; *c. veritatis. 8. de dolo & cont. c. novit. 13. de jud.* 6. In causa appellationis, cum appellatus est contumax; *c. interposita. 70. §. sane. de appell.* 7. In causa matrimonii carnalis, cum alter se malitiosè absentat; *d. c. quoniam frequenter. 8.* In dilapidatione; *arg. d. c. quia ea. 3. qu. 2. 9.* In causa purgationis; *c. cum P. 7. de purg. can. 10.* Ubi aliquid officio iudicis actioni serviente petitur; ut in expensis lite pendente factis; *c. 2. de offic. Iud. c. ex literis. 1. de conf. & affin. 11.* In omnibus, in quibus simpliciter & de plano proceditur. *Spec. d. loc. qui plures usque ad 36. enumerat.*

Testes sic producere ante litem contestationem, non tantum Actor potest, sed & Reus; diverso tamen modo. *Myns. cent. 4. obs. 71. Gail. 1. obs. 92. n. 3.*

Actor

Actor eos producit, si testes sint vel senes, vel valetudinarii, ita ut mortis subsit periculum; aut diu abfuturi; *d. c. quoniam frequenter. §. c. cum olim. 34. significavit. 41. de test. & attest. c. presentata. §. de testib. & attest. & in ipsius potestate non sit, quod agat; Innoc. in d. c. significavit. & d. c. quoniam frequenter. in Gl. senex. veluti si debitorem sibi sub conditione habeat obligatum.*

Ætas, infirmitas, & absentia testium, quomodo sit æstima- manda, iudicis committitur & relinquitur arbitrio. Innoc. in d. c. quoniam frequenter.

Actori, testium hanc receptione concessâ, necesse, ut intra annum, à quo agere potuit, actionem instituat: aut saltem Reo hujusmodi testium receptionem denunciât. d. c. quoniam frequenter. §. sed si noster. ubi Gl. & Panorm. num. 7.

Reus indifferenter, & sine ætatis, valetudinis, aut absentia discrimine, quoslibet testes producere potest, modò ipsi exceptio, vim actionis non habens, competat, quâ actionem, quam metuit, elidere possit. Lanfranc. in c. quoniam contra. de probat. c. 8. num. 34.

Fieri debet hæc testium productio coram ipsius seu causæ principalis competente iudice, *Panorm. in d. c. significavit. num. 10. parte, ut dictum, citatâ: Host. in d. c. significavit.* Nisi præsens, ob mortem testis, periculum versetur; Tum enim & coram incompetente iudice, & parte adversâ non citatâ, facta testis hujus receptio valet. *Felin. in c. si qui testium. 8. num. 13. de testibus. & attestat.*

De juramento calumnie.

TIT. XIV.

Lite contestatâ, varii actus ante sententiam definitivam interponuntur: qui ad tria genera referri solent. In primo genere ponitur *jusjurandum calumnie*; in secundo *dilationes*; in tertio *progressus contra Reum contumacem, vel fatentem, vel negantem.*

Iura-